

23605

1920

ՄԻԱՀԱՐԱԹ ՕՐԸ ՊԱՀԵԼՈՒ Ի ՆՊԱՍՏ ԲԵՐՈՒԱԾ

ԵՕԹԸ ՓԱՍՏԵՐ

Ե Ի

ԱՆՈՆՑ ՆԿԱՏՄԱՍԲ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆԲ

ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՏԲԱԿԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ՀԱՅ ՊՈՒՐԿ

ՄԱՍՆԱՃԻՂ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ

Մուրաճեան Խան, Թիւ 11

ԶԱԳՄԱԳՃԸԼԱՐ ԵՕԳՈՒՇԸ, Կ. ՊՈԼԻՍ

Թիւ (Յ. Մարկոսյան) 1910

331.8

Մ-67

28 JUN 2013

331.8
5-67

15 JAN 2010

ՄԻԱՇԱԲԱԹ ՕՐԸ ՊԱՅԵԼՈՒ Ի ՆՊԱՍՏ ԲԵՐՈՒԱԾ

ԵՕԹԸ ՓԱՍՏԵՐ

Ե Ի

ԱՆՈՆՑ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆՔ

—○○○—

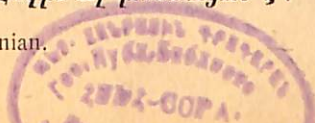
350

«Բոլոր գիրքը Աստուծոյ շունչն է, և օգտակար է սորվեցնելու, յանդիմանելու, շիտկելու ու արդարութեան խրատելու համար, որ Աստուծոյ մարդը կատարեալ ըլլայ ամէն բարի գործերու պատրաստուած» Բ Տիմ. 3. 16, 17:

Վերի հատուածին մէջ կը յայտնուի թէ Սուրբ Գրոց բոլոր խօսքերը Սուրբ Հոգւոյն միջոցով տրուած են, թէ ան կը պարունակէ մարդուն ընդունելիք ամէն վարդապետութիւն, թէ ամէն թերութիւն անոր ճշմարտութեան խօսքովը կը շիտկուի, և թէ կատարեալ արդարութեան մասին պէտք եղած հրահանգները ամբողջովին գրուած են անոր մէջ:

Անոր հեղինակին այսպիսի գիրք մը հայթայթելուն նպատակը աս էր որ՝ Աստուծոյ մարդը կատարեալ ըլլայ ամէն բարի գործերու պատրաստուած: Յիշեալ գիրքը Աստուծոյ կողմէն եկեղեցիին շնորհուած գանձ մ'է: Աւելին կայ: Աստուած իր խօսքին հրահանգներուն հնազանդիլ ուղղոյնքը ամէն ճշմարտութեան առաջնորդելու համար անոնց Սուրբ Հոգին ալ խոստացած է:

Seven Reasons – Armenian.

Եհովան այս վիճակին մէջ գտնուողներուն կ'ըսէ, «Ամէն բան փորձեցէք, բարին ամուր բռնեցէք» Ա. Թեա. 5. 21: Ասիկա ըսել է որ՝ ձեր հաւատքին և գործերուն ամէնը Աստուծոյ հաստատուն եղող խօսքին հետ բաղդատեցէք, և նախապաշարումէ աղատուած՝ ճշմարտութեան խօսքը հասկնալ կարենալու համար մտքերնուդ լուսաւորուելուն մասին Սուրբ Հոգւոյն օգնութիւնը խնդրելով՝ յիշեալ խօսքին մէջ ձեզի յայտնուածը ամուր բռնեցէք, ասիկա թանկագին է: Սակայն հոն գրուած չգտնուող վարդապետութիւնը անմիջապէս թողուցէք, մի գուցէ մարդու պատուէր եղող վարդապետութիւնը Աստուծոյ պատուիրանքներուն հաւասար սեպէք: «Յարդը ցորենին քով լինչ է, կ'ըսէ Տէրը:»

Աստուծոյ օրէնքին չորրորդ պատուիրանին մէջ հրամայուած Շարաթի տեղ՝ այժմ առ հասարակ շարթուան առաջին օրը պահուելուն պատճառաւ, այս տետրակին մէջ կը բաղձանք քննել յիշեալ գործողութեան չիտակ ըլլալուն նկատմամբ ցուցուած փաստերը: Իրենց երեւակայութիւններն ու բաղդատութիւնները խօսքին ու մտքին փորձաքարով ճշդել ուղղոյնքն ալ կը հրաւիրենք յիշեալ խնդիրը մեզի հետ քննել: Մարդիկ լինչ պատճառաւ Միաշարաթ օրը Աստուծոյ նախնի Շարաթէն նախամեծար կը համարեն, և լինչ իրաւասութեամբ կը պղծեն ան օրը զոր Աստուած սրբեց և հրամայեց որ սուրբ պահուի: Եկէք միասին խորհինք: Ահաւասիկ՝ Փոխուած է՝ ըսուած Աստուածային պատուիրանը:

«Շարաթ օրը միտքդ բեր զանիկա սուրբ պահելու համար: Վեց օր պիտի աշխատիս ու բոլոր գործդ ընես, բայց եօթներորդ օրը Տէրոջը քու Աստուծոյդ Շարաթն է: Ան օրը գործ մը չգործես, ոչ դուռ, ոչ քու որդիդ, ոչ քու աղջիկդ, ոչ քու ծառադ ու աղախինդ, ոչ քու անասունդ,

ոչ ալ տանդ մէջ եղած օտարականդ: Գնդի Տէրը վեց օրուան մէջ ըրաւ երկինքը ու երկիրը, ծովը ու բոլոր անոնց մէջ եղածները, և եօթներորդ օրը հանգստացաւ, անոր համար Տէրը օրհնեց հանգստութեան օրը ու սրբեց զանիկա:» Ել. 20. 8-11:

Անուրանալի է թէ յիշեալ պատուիրանը կը պահանջէ յիշել և սուրբ պահել Շարաթ օրը, զոր Եհովան սրբեց ժամանակին առաջին եօթնեկին վերջը:

Կաթոլիկներ և նման հայրապետականներ կը հաւատան որ իրենց եկեղեցիներն իրաւունք ունին չորրորդ պատուիրանը փոխելու, և սոսկ ասոր յենլով է որ Միաշարաթ օրը կը պահեն առանց վարանելու:

Մինչ Բողոքականներ՝ եկեղեցիին այսպիսի իրաւասութիւն մը ունենալը կ'ուրանան, ու Շարաթին փոխուելը Սուրբ Գիրքէն ապացուցանելու կ'ելլեն, որ ասիկա ըստ մեզ ամենէն բանաւոր ճամբան է: Գնդի եկեղեցին պէտք չէ Աստուծոյ խօսքին հակառակ գործէ: Արդ կը խնդրենք՝ որ համար մը ցուցուի Գիրքէն, որ յայտնէ թէ Աստուած իր Շարաթը Միաշարաթ աւուր փոխեց: Երբ չկայ լինչ ցուցուի: Եթէ չկայ այսպիսի համար մը, Աստուծոյ Միաշարաթ օրը օրհնելուն և սրբելուն նկատմամբ համար մը թող ցուցուի: Ամէն ոք գիտէ որ աս ալ չի կրնար ցուցուիլ: Բայց գոնէ Միաշարաթ օրը իբր Տէրոջը Շարաթ պահուիլը պահանջող միայն մեկ համար մը թող ցուցուի: Ան ալ չկայ: Ուրեմն լինչ պտտճառաւ յիշեալ օրը նախամեծար սեպուելու է Տէրոջը Շարաթէն՝ զոր Նա միտք բերել և սուրբ պահել կը պահանջէ մենէ չորրորդ պատուիրանին մէջ:

Սուրբ Գիրքը Աստուծոյ մարդը ամէն բարի գործերու կը պատրաստէ: Միաշարաթ օրը պահելը շատ բարի գործ մըն է: Աստուծոյ խօսքը ասոր ի նպաստ բան մը

չըսեր: Եւ եթէ բարի գործ մըն է, կրնա՞նք զայն կատարելու համար պատրաստ գտնուիլ՝ երբ Աստուած բան մը ըսած չէ: Սակայն ասիկա փոխանակ բարի գործ մը ըլլալու, ընդհակառակը, միտքը լուսաւորուելէ ետք անոր մէջ շարունակել չորրորդ պատուիրանը փոփոխել ըլլալուն համար Աստուծոյ դէմ մեծ մեղք մ'է:

Սակայն Միաշաբաթ օրը պահելու ի նպաստ յետագայ մի քանի փաստեր կը ցուցուին: Անկողմնակալ կերպով քննենք զանոնք:

Առաջին Փաստ. — Փրկագործութիւնը ստեղծագործութենէն նախամեծար է. հետեւաբար Տէրոջը նախնի Շաբաթին տեղ Քրիստոսի յարութեան օրը պէտք է պահուի:

Ասոր ի պատասխան կ'ըսենք, ո՞ր գրուած է թէ փրկագործութիւնը ստեղծագործութենէն նախամեծար է: Աստուած ո՞ր տեղ այսպէս կ'ըսէ: Միաշաբաթ օրը պահողներ պարտաւոր են ըսել, Եւ ոչ մի տեղ: Ուրեմն ո՞վ իրաւունք ունի ասանկ մէկ յաւակնութեան մը մէջ զըտնուելու, և յետոյ Շաբաթին փոփոխութիւնն ալ անոր վրայ շինելու: Սակայն ենթադրենք որ փրկագործութիւնը ստեղծագործութենէն նախամեծար է, ո՞վ գիտէ որ այս պատճառաւ Միաշաբաթ օրը պէտք է պահուի: Աստուած մարդոցմէ փրկագործութեան ի յիշատակ օրուան մը պահուիլը չպահանջեց: Սակայն այս նպատակին համար եթէ հարկ իսկ ըլլայ շաբթուան մէջ օր մը պահել, բուն իրաւունքը Քրիստոսի խաչելութեան օրուան չի՞նար միթէ: Հարկաւ: Աստուծոյ խօսքը ամենապարզ լեզուաւ կը սորվեցնէ որ Անոր արեանը միջոցով փրկութիւն ունինք: «Եւ նոր երգ մը կ'երգէին ըսելով, Արժանի ես դուն այդ գիրքը առնելու և ասոր կնիքները բանալու, վասն զի մորթուեցար ու մեղ ծախու առիր

..... քու արխնովդ ամէն ցեղէ ու լեզուէ և ժողովրդէ ու ազգէ:» Յայտ. 5. 9: «Որով փրկութիւն ունինք մենք իր արեանը միջոցով, այսինքն իր շնորհքին ճոխութեանը համեմատ մեղքի թողութիւն:» Եփես. 1. 7, 8: Կող. 1. 14: Եբբ. 9. 12, 15:

Արդ փրկութիւնը մեր Տէրոջը Յիսուսի Քրիստոսի արեանը միջոցով է. հետեւաբար եթէ փրկութեան ի յիշատակ օր մը պահուելու է, պէտք է Քրիստոսի մեղ փերկելու համար իւր թանկագին արիւնը թափած և «կատարուեցաւ» (Յովհ. 19. 30) ըսած օրը պահուի:

Փրկագործութեան մէջ յիշատակութեան ամենէն արժանի օրը Յիսուսի յարութիւնն առած օրը ըլլալն ալ չկրնար պնդուիլ: Անոր խաչուած օրը յարութիւնն առած օրէն յոյժ գերազանց ըլլալն լոկ մէկ խօսքով կրնայ ապացուցուիլ: Ո՞ր դէպքը աւելի զարմանալի էր: Աստուծոյ Իւր սիրելի և միածին Որդին ապստամբ ազգի մը համար մահուան յանձնելն, կամ թէ զանիկա մեռելնէրէն յարուցանելը: Միայն մէկ պատասխան կրնայ տրուիլ ասոր: Թէ Աստուած Իւր Որդին մեռելներէն յարուց, զարմանալի չէ: Բայց թէ Հայրը Իւր միածին Որդին մեղաւորներուն համար մեռնելու յանձնեց, տեսարան մ'է յոյժ գերազանց և զարմանալի սիրոյ մը, որ ամբողջ տիեզերքը կ'զմայլեցնէ, և Աստուծոյ անհուն սէրը յաւիտեանս յաւիտենից փառաւորել կուտայ: Այս տեսարանին առջև արեւին խաւարի վարագուրով ծածկուելուն, և ամբողջ բնութեան սարսելուն ո՞վ կրնայ զարմանալ: Արդ այս օրն ամէն կողմանէ Յիսուսի յարութիւնն առած օրէն գերազանց է: Սակայն և ոչ մէկին սուրբ պահուիլը հրամայած է Աստուած: Եւ Աստուծոյ քով յիմարութիւն եղող իմաստութեամբ Աստուծոյ պատուիրանները խափանել սոսկալի գործ մը չէ՞ միթէ: Ա. Կորն. 1. 19, 20:

Սակայն եթէ փրկագործութեան ազնիւ յիշատակութիւնը յարգել կ'ուզենք, հարկ չկայ ասոր համար Տէրոջը Շաբաթին սրբութիւնը գողնալ: Ինչպէս որ ճշմարտութեան լոյսը երբ կը վանէ խաւարը, անոր տեղ լաւագոյն բան մը կուտայ, նմանապէս երբ փրկագործութեան կեղծ յիշատակութիւններն ալ հեռացուին, Աստուծոյ Խօսքը անոր տեղը ճշմարիտ եղողները կուտայ: Այո, այս մասին անցամբ Աստուծոյ կողմանէ սահմանուած յիշատակութիւններն ունենալով, կրնանք Աստուծոյ շնորհքովը զանոնք պահել: Մեր Տէրոջը մօ՛հն յիշատակել կուզես: Հարկ չկայ անոր խաչելութեան օրը պահել: Նայէ, Գիրքը ինչ որ կ'ըսէ, անկա կատարէ:

«Վաանդի ես Տէրոջմէն ընդունեցի զայն որ ձեզի ալ աւանդեցի՝ թէ Տէր Յիսուս իր մասնուած գիշերը հաց առաւ, և գոհանալով կտրեց, ու ըսաւ, Առէ՛ք ու կերէ՛ք, այս է իմ մարմինս որ ձեզի համար կը կտրուի. ասիկա ըրէ՛ք զիս յիշելու համար: Նոյնպէս ալ գաւաթը ընթրիքէն ետեւ առաւ ու ըսաւ, Այս գաւաթը նոր ուխտ է իմ արիւնովս. ասիկա ըրէ՛ք քանի անգամ որ խմելու ըլլաք՝ զիս յիշելու համար: Վաանդի քանի անգամ որ այս հացը ուտէ՛ք ու այս գաւաթը խմէ՛ք, Տէրոջը մօհը կը պատմէ՛ք՝ մինչև որ ինքը գայ» Ա. Կորն. 11. 23-26:

Մեր Փրկչին թաղումն ու յարութիւնը յիշատակել կուզես: Հարկ չէ Միաշաբաթ օրը պահել: Տէրը ինքը ուրիշ խիստ վայելուչ յիշատակ մը տուած է: «Չէ՞ք գիտեր, թէ մենք որ Յիսուս Քրիստոսով մկրտուեցանք, անոր մահուանը մկրտուեցանք: Անոր հետ թաղուեցանք մկրտութիւնով մահուան համար, որպէսզի ինչպէս Քրիստոս Հօրը փառքովը յարութիւն առաւ մեռելներէն, այնպէս մենք կեանքի նորոգութեան մէջ պտտինք: Վասն

զի եթէ մենք տնկակից եղանք անոր մահուանը նմանութիւնովը, նաեւ անոր յարութեանը նմանութիւնովն ալ կցորդ պիտի ըլլանք» Հռովմ. 6. 3: «Թաղուելով անոր հետ մկրտութիւնով, որով նաեւ անոր հետ յարութիւն առիք Աստուծոյ զօրութեանը հաւատալով, որ զանկա մեռելներէն յարուց» Կող. 2. 12:

Սակայն սա ծանօթ իրողութիւն մ'է թէ բազմաթիւ եկեղեցիներ մկրտութեան արարողութիւնը սրսկելու կերպին փոխած են: Տեսէ՛ք, անոնք այս կերպով Տէրոջը յարութեան Աստուածային յիշատակը կը ջնջեն, և յետոյ մեղքի վրայ մեղք աւելցնելու համար՝ Քրիստոսի յարութիւնը յիշատակելու պատրուակին տակ Աստուծոյ Շաբաթը կ'առնեն ու Միաշաբաթ օրուան կը փոխեն, և այս կերպով Արարչին հանգստեան սուրբ յիշատակն ալ կը ջնջեն: «Ու երկիրը իր բնակիչներուն տակ պըղծուեցաւ, քանդի անոնք օրէնքները զանց ըրին, պատուիրանքը փոխեցին, և յաւիտենական ուխտը խափանեցին» Եկեղեցին մինչև ե՞րբ պիտի չդադրի Տէրոջը ճշմարիտ ճամբաները եղծելէ: Մինչև որ երկրի բնակիչները այրին, և քիչ մարդիկ մնան: Եսա. 24 5. 6:

Երկրորդ Փաստ. — Աշակերտները մեր Տէրոջը յարութիւն առած օրը ժողովուեցան այն դէպքը յիշելու նպատակաւ, Յիսուս ալ անոնց հետ միանալով ան ժողովը սրբեց:

Ասոր ի պատասխան կ'ըսենք որ՝ եթէ այս խօսքին ամէն մէկ մասը ճշմարիտ իսկ ըլլայ, Տէրոջը Շաբաթին փոխուիլը անկէ չկրնար հետեւեցուիլ: Սակայն յիշեալ փաստին անհիմն ըլլալը ցուցնելու համար սա մի քանի ճշմարտութիւնները յիշենք: Աշակերտները (1) այն ատեն Յիսուսի յարութիւն առած ըլլալուն հաւատացած

չ'ըլլալով, (2) պարզապէս ճաշ ընելու, և (3) Հրեաներէն պահուելու համար ժողովուած էին: Այս իրողութիւնները Մարկոսու և Յովհաննու աւետարաններուն մէջ բացորոշապէս կ'երեւնան: «Ետքը ուրիշ կերպարանքով երեւցաւ անոնցմէ երկուքին՝ որոնք քաղկով արտը կ'երթային: Եւ անոնք դացին ուրիշներուն պատմեցին, ու անոնց ալ չհաւատացին: Վերջը տասնըմէկին երեւցաւ երբ սեղան նստած էին, ու երեսնին զարկաւ իրենց անհաւատութիւնը և սրտերնուն կարծրութիւնը:» Մարկ. 16. 12-14: «Եւ նոյն օրը, Մէկշաբթի իրիկունը, աշակերտներուն ժողովուած տեղին դռները դոց ըլլալով, Հրեաներէն վախնալնուն համար, Յիսուս եկաւ և անոնց մէջտեղը կայնեցաւ, ու ըսաւ անոնց:» Յովհ. 20. 19, 20:

Արդ աշակերտները Յիսուսի յարութիւնը յիշատակելու համար ժողովուած չէին: Մանաւանդ Շաբաթը փոխելու խորհուրդն անոնց մտքէն իսկ չ'անցաւ: Քրիստոսի թաղուելէն վերջ գերեզմանը եկող կիները դառնալով զանիկա զմռսելու համար համեմներ և անուշահոտ իւղեր պատրաստեցին, և Շաբաթը հասած ըլլալուն՝ Շաբաթ օրը հանգստացան պատուիրանքին համեմատ: Եւ Շաբաթը անցնելէն ետքը մեր Տէրը զմռսելու համար Միաշաբաթ օրը գերեզմանը եկան: Ղուկ. 23. 55, 56. 24. 1: Անոնք պատուիրանքին համեմատ Շաբաթը պահեցին, և գործերնին Միաշաբաթ օրուան յետաձգեցին:

Երրորդ Փաս. — Ութը օրէն ետեւ Յիսուս դարձեալ իր աշակերտներուն հետ տեսակցեցաւ: Յովհ. 20. 26: Հարկաւ ասիկա Միաշաբաթ օրն էր. այս պատճառաւ յիշեալ օրը Քրիստոնէական շաբաթն է:

Ասոր ի պատասխան կ'ըսենք որ՝ եթէ ստոյգ իսկ ըլլայ թէ ան տեսակցութիւնը Միաշաբաթ օրը եղաւ,

երբէք ապացոյց չ'կրնար ըլլալ թէ ան օրը Տէրոջը սուրբ օրն է: Ոչ ալ ասով կրնայ ապացուցուիլ թէ Շաբաթը Միաշաբաթի փոխուած է: Աւելին կայ. քանի որ Քրիստոսի կամ Առաքեալներուն Միաշաբաթ օրը պահելուն նկատմամբ ամենադոյզն նշան մ'իսկ չ'կայ, ինչպէս կրնայ ապացուցուիլ թէ յիշեալ օրը Քրիստոնէական շաբաթն էր: Սուրբ Գրքին մէջ երբէք չ'գտնուիր՝ Քրիստոնէական Շաբաթ խօսքը, իսկ եօթնեկին Շաբաթը կը կոչուի Տէրոջը Շաբաթը անունով: Քրիստոսի այսինչ օրը աշակերտներուն երեւնալը նոյն օրուան հանգստութեան օր ըլլալուն կը բաւէ՞ միթէ: Եթէ այսպէս է, Յիսուս ինքզինք անոնց յայտնելու համար՝ ինչ պատճառաւ անոնց ձուկ որսացած օրը ընտրեց: Եթէ չէ, ուրեմն ոչ Միաշաբաթ օրը որուն մէջ առաջին անգամ երեւցաւ անոնց, ոչ անոնց ձուկ ստացած օրը որուն մէջ երկրորդ անգամ երեւցաւ անոնց, ոչ ալ Հինգշաբթի օրը երբ վերջին անգամ երեւցաւ անոնց, կրնայ Տէրոջը հանգստեան օրն ըլլալ: Քանի որ աշակերտները երոստաղէմ նոյն տան մէջ միասին կը բնակէին, խիստ զարմանալի դէպք մը չէ որ Յիսուս ամենուն մէկտեղ երեւցաւ:

Չորրորդ Փաս. — Սուրբ Հոգւոյն աշակերտներուն վրայ իջած օրը Միաշաբաթ օրն էր: Այս պատճառաւ Տէրոջը Շաբաթին տեղ Միաշաբաթ օրը պէտք է պահուի, Գործ. 2. 1, 2:

Ասոր ի պատասխան կ'ըսենք որ՝ եթէ ընդունինք ալ թէ ան տարին Պէնտէկոստէի տօնը Միաշաբաթին հանդիպեցաւ, յիշեալ օրուան այս պատճառաւ հանգրստութեան օր ըլլալը զատ կերպով ապացուցանել պէտք է: Սակայն յետագայ բաներէն յստակ կը տեսնուի որ ասով

Աստուծոյ մեծարել ուզածը Միաշաբաթ օրը չէր, այլ Պէնտէկոստէի տօնը:

1. Մինչ Պէնտէկոստէի օրը բացորոշապէս կը յիշուի, սակայն ան տօնին ո՞ր օրուան հանդիպելը չէ յիշուած:

2. Պէնտէկոստէի տօնը Քրիստոսի յարութենէն յիսուսն օր վերջը պատահեցաւ: Այս ժամանակամիջոցին քառասուն օրը Յիսուս իւր աշակերտներուն հետ մէկտեղ անցուց: Գործ. 1: Մնացեալ տասը օրն ալ աշակերտները կատարեալ լրջութեամբ աղօթելով անցուցին: Յիսուսի յարութենէն հաշուելով քառասուն օր կը բերէ մեզ անոր համբարձման օրուան՝ որ է Հինգշաբթի: Ասոր յաջորդող տասը օրուան մէջ՝ վերջինը Պէնտէկոստէի օրը ըլլալով՝ երկու Միաշաբաթի օր կայ: Եթէ Աստուծոյ նպատակը Միաշաբաթ օրը մեծարել էր, ի՞նչ պատճառաւ Սուրբ Հոգին առաջին Միաշաբաթ օրը չգրկեց: Ինչո՞ւ Սուրբ Հոգւոյն իջնելուն համար Պէնտէկոստէի օրուան հաշնելը պէտք էր: Պատասխանը խիստ պարզ է: Աստուծոյ նպատակը Միաշաբաթ յարգել չէր, այլ Պէնտէկոստէի տօնին ակնարկած բուն նպատակը կատարել էր: Հետեւաբար Միաշաբաթ աւուր յիշումը զանց առնուած է:

Առաջին ամսուն տասնեւվեցերորդ օրը Տէրոջը առջև երախայրի որայ մը երերցնելուն բուն նպատակը կատարուիլ սկսաւ ննջեցալներուն առաջին պտուղը եղող մեր Տէրոջը յարութիւն առնելովը: Ղեւ. 23. 9—14: Ա. Կորն. 15. 20—25: Ասկէ յիսուսն օր վերջը եկող Պէնտէկոստէի տօնին նպատակն ալ պէտք էր կատարուիլ: Ղեւ. 23. 15—21: Ահա այս ալ Գործ. 2. 1, 2ին մէջ պատմուած դէպքով կատարուիլ սկսաւ: Ասիկա ի՞նչ առնչութիւն ունի Տէրոջը Շաբաթին փոխուիլուն հետ: Եւ դարձեալ աստուածաբանութեան վարդապետք կոչ-

ուած գիտուններ այս համարը ամենէն զօրաւոր վկայութիւններէն մէկը կը նկատեն ինպատո Քրիստոնէական Շաբաթին (?): Իմաստունին աս խօսքերէն ամենքս ալ օգտուինք. «Իսն անոր խօսքերուն վրայ բան մի աւելցնել, որպէսզի չըլլայ թէ քեզ յանդիմանէ, ու դուն ստախօս երեւնաս» Առակ. 30. 6:

Հինգերորդ Փաստ. — Պօղոս առաքեալ Տրովադայի մէջ Միաշաբաթ օրը մէկ անգամ հաց կտրեց: Ասկէ կը հետեւի թէ ան օրը կը պահէին իբր Քրիստոնէական Շաբաթ: Գործ. 20. 7:

Ասոր ի պատասխան կ'ըսենք որ՝ Երուսաղէմի մէջ գտնուած առաքելական եկեղեցին ժամանակ մը ամէն օր հաց կը կտրէր: Գործ. 2. 42—46: Եթէ Տրովադայի մէջ Միաշաբաթ օրը մէկ անգամ հաց կտրելու պաշտամունքը նոյն օրուան հանգստութեան օր ըլլալուն բաւական մէկ պատճառ մըն է, ուրեմն Երուսաղէմի մէջ առաքելական եկեղեցիին ամէն օր յարատեւ հաց կտրելը ամէն օրուան հանգստութեան օր ըլլալուն եւս առաւել բաւական պատճառ մը չ'կրնար ըլլալ միթէ: Բաց աստի, ինչպէս որ եկեղեցւոյն մեծ Առաջնորդին հաց կտրելու արարողութիւնը իւր ծառային Պօղոսինէն գերազանց է, անոր խաչելութեան օրն ալ Քրիստոնէական Շաբաթ ըլլալու աւելի արժանի չ'է միթէ. ինչու որ Յիսուս հաց կտրելը ճիշդ նոյն օրը իւր մատնուած գիշերը հաստատեց և կատարեց: Ա. Կորն. 11. 23—26:

Սակայն Պօղոս առաքեալ յիշեալ գործը չարթուան ո՞ր օրը կատարեց: Եթէ զայն կատարելուն օրը յառաջիկային եկեղեցիին հանգստութեան օր ըլլալու աստիճան կարեւոր է, ուրեմն պէտք է յիշեալ օրը ուշադրութեամբ որոշուի: Ծանօթ է որ յիշեալ գործը կէս գիշե-

բէն ետքը կատարուեցաւ . քանզի Պօղոս աշակերտներուն մինչեւ կէս գիշեր քարոզեց, այնուհետեւ եւտիքոսը ողջնցուց, ու յետոյ հաց կտրելու ձեռնարկեց : Գործ . 20 . 7—11 : Եթէ օրը հիմա եղածին պէս կէս գիշերէ կէս գիշեր պիտի հաշուենք, Միաշաբաթ օրը կէս գիշերին վերջանալուն համար՝ Պօղոսի հաց կտրելը չարթուան երկրորդ օրուան կը հանդիպի : Եւ եթէ հաց կտրելու արարողութիւնով օրը հանգստութեան աւուր կը դառնայ, այնուհետեւ պէտք է որ երկուշաբթի օրը պահուի իւր Բրիստոնէական Շաբաթ :

Սակայն Սուրբ Գրոց մէջ օրը իրիկունէ մինչեւ իրիկուն, այսինքն արեւամուտէն մինչեւ արեւամուտ կը հաշուի : Արդ աշակերտները Շաբաթ օրուան վերջը՝ Միաշաբաթ օրուան սկիզբը՝ հաւաքուեցան : Եւ որովհետեւ Պօղոս առաւօտուն պիտի երթար, մինչեւ կէս գիշեր անոնց քարոզեց . յետոյ առտուան դէմ հաց կտրելով կերան : Յիշեալ օրը այս պաշտամունքին պատճառաւ հանգստեան օր եղաւ միթէ : Եթէ այսպէս է, ինչո՞ւ ուրեմն Պօղոս ճիշդ առաւօտեան ատենները ճամբայ ելելով շարունակեց իր ճամբորդութիւնը դէպ յերուսաղէմ : Եթէ Պօղոս առաքեալ կը հաւատար թէ Միաշաբաթ օրը Բրիստոնէական Շաբաթ էր, ինչո՞ւ հրապարակաւ պղծեց զանիկա : Իսկ եթէ անոր Շաբաթ ըլլալուն չէր հաւատար, դուն ինչո՞ւ հաւատալու ես : Նաեւ ի՞նչ պատճառաւ չնայելով Պօղոս առաքեալին սովորութեանը թէ՛ ամէն Շաբաթ օրը թէ Հրեաներուն և թէ հեթանոսներուն կը քարոզէր (Գործ . 13 . 14, 42, 44 : 16 . 13 : 17 . 2 : 18 . 4), Շաբաթ աւուր փոփոխման ապացոյց մը կը նկատես մէկ անգամ մէկտեղ ժողովուրդը որ եղաւ Միաշաբաթի մը գիշերը :

Եթէ Պօղոս Միաշաբաթ օրը հաց կտրեց, միեւնոյն

օրը նաեւ ճամբայ ելաւ դէպ յերուսաղէմ : Այնպէս որ Միաշաբաթ օրուան ինպատար բերուած այս ամենէն զօրաւոր փաստը մեծ ապացոյց մըն է թէ Շաբաթը փոխուած չէ Միաշաբաթի :

Վեցերորդ Փաստ . — Պօղոս առաքեալ Կորնթոսի մէջ եղած եկեղեցիին պատուիրեց որ Միաշաբաթ օրը ողորմութիւն ժողովուրդի : Ասիկա զօրաւոր ապացոյց մըն է որ յիշեալ օրը հրապակային պաշտամունքի օր և հետեւաբար Բրիստոնէական Շաբաթ էր : Ա. Կորն . 16 . 2 :

Ասոր ի պատասխան կ'ըսենք որ՝ Պօղոս առաքեալին Միաշաբաթ օրը ողորմութիւն ժողովուրդ մասին պատուէր տալէն երբեք չլինար հետեւցողի որ յիշեալ օրը հրապարակային պաշտամունքի օր էր : Եւ բուն առաքեալին խօսքը այն ողորմութեան հրապարակային ժողովի մը մէջ չժողովուրդը բացորոշապէս կը յայտնէ : Ամէն Միաշաբաթ օրերը ձեզմէ ամէն մէկը իր քով թող դիզէ :

Ճ . Ո . Մօթմըն՝ «Ճշմարիտ Շաբաթը» անուն իր գրքին 51 և 52րդ էջերուն մէջ այս մասին սապէս կ'ըսէ . «Ամբողջ խնդիրը սա «իր քովը» խօսքին նշանակութենէն կախեալ է : Կը զարմանամ որ այնպէս կ'երեւակայէք իբր թէ յիշեալ խօսքը հրապարակային ժողովքի մը նպատակի անտուկը կը նշանակէ : Կրինֆիլտ իր Բառգիրքին մէջ անոր Յունարէնը կը թարգմանէ իբր իր խօլը, այսինքն իր տունը : Երկու Լատիներէն թարգմանութեանց մէջ (Վիւկէյթ և Գասթէլիօ), a pud se, այսինքն իր քովը, իր տունը : Երեք Գաղղիերէն թարգմանութեանց մէջ (Մարթէն և Օսթըրվալտ և Տը Սասի), chez soi, այսինքն իր տունը, իր բնակարանը : Լուտերին Գերմաներէն թարգմանութեանը մէջ, bei sich selbst, իր քովը, իր տունը : Տիօտաթի Իտալերէն թարգմանութեանը մէջ, appresso di

se, իր ներկայութեանը, իր տունը: Փիլիպպոս Շիօնի Սպաներէն թարգմանութեանը մէջ, en su cassa, իր տունը.....: Տակաւին ռըչափ համբեմ: Վերը յիշուածներէն տարբեր մէկ թարգմանութեան մը չհանդիպեցայ տակաւին:»

Արդ յիշեալ հատուածը Միաշաբաթ աւուր Բրիստոնէական Շաբաթ ըլլալուն ապացոյց մը չըլլալէ զատ՝ կը պատուիրէ Կորնթոսի եկեղեցիին՝ որ այն օրը աշխարհային գործ կատարեն: Քանզի անոնցմէ իւրաքանչիւրը շաբաթուան մէջ իր ընդունած օրհնութիւնը հաշուելով, իբր ողորմութիւն մաս մը դրամ զատելու էր: Եթէ շաբաթէ շաբաթ այսպէս շարունակէին, ամէն մէկուն տալիք ողորմութիւնը պատրաստ ըլլալով, առաքեալին եկած ատենը իսկոյն կրնային յանձնել:

Եօթներորդ փաստ. — Կիրակի օրը Հոգին Յովհաննէսի վրայ եկաւ: Այս Կիրակի օրը Միաշաբաթն է: Յայտ. 1. 10:

Ահա փաստաբանութեան ընթացք մը, որուն Միաշաբաթ օրը պահողներուն ամէնը միաբանութեամբ կը հետեւին: Սակայն կը հարցունենք անոնց թէ ինչո՞ւ համար ծանօթ կ'ենթադրեն բուն այն բանը զոր պէտք է ապացուցանեն: Իրաւ այս համարը որոշակի կը յայտնէ որ նոր տնտեսութեան մէջ ալ Տէրոջը յատկացեալ օր մը կայ: Սակայն Սուրբ Գրոց մէջ ո՞ր գրուած է թէ Միաշաբաթ օրը Կիրակի այսինքն Տէրունական օրն է: Աստուած ո՞ր տեղ կը սեպականէ յիշեալ օրը: Ոչ մի տեղ: Աստուած իրեն համար օր մը զատեց և սեպականեց: Այո, «Եւ Աստուած օրհնեց եօթներորդ օրը, ու սրբեց զանիկայ, ինչու որ անոր մէջ հանգստացաւ իր ամէն գործքերէն՝ որ Աստուած ստեղծեց ու ըրաւ: Ծնն. 2. 3: «Վաղը հանգստութեան Սուրբ Շաբաթ է Տէրոջը:» Ելից

16. 23: «Եօթներորդ օրը Տէրոջը քու Աստուծոյդ հանգըստեան օրն է:» Ելից 20. 10: «Թէ որ Շաբաթը իմ սուրբ օրս քու ցանկութիւնդ կատարելէն ոտքդ դարձնես:» Եսա. 58. 13:

Արդ Աստուած շաբթուան վեց օրը մարդուն տուած և եօթներորդ օրը իրեն սեպականած է, և ան օրը Տէրոջը Սուրբ օրն է:

Նոր Կտակարանին մէջ ալ Որդւոյն մարդոյ սեպականած օրը ասիկայ է: Մատթ. 12. 28:

Սուրբ Գրոց մէջ կա՞յ վկայութիւն մը թէ Շաբաթին Տէրը իւր սուրբ օրը թողուցած և ուրիշ օր մը ընտրած է: Ոչ, Ուրեմն Կիրակի օրը պատուիրանքին մէջ յիշուած Շաբաթ օրէն զատ ուրիշ օր մը չկրնար ըլլալ:

Ընթերցող, անա ասոնք են Միաշաբաթ աւուր սրբութեան բոլոր փաստերը՝ որ մարդիկ Սուրբ Գիրքերէն կը ներկայացնեն, և ալ չկայ: Անոնք այսպէս քննութեան ենթարկուելէն ետքը, քեզի ի՞նչպէս կ'երեւնայ: Տակաւին կրնա՞ս համարձակութեամբ շարունակել Տէրոջը Շաբաթը պղծելով և Միաշաբաթ օրը պահելով: Եթէ յանդգնաբար շարունակես, դատաստանին վճիռը քեզի դէմ պիտի ըլլայ: Աւագի վրայ հիմնուած ամէն չէնք պիտի կործանին որչափ գեղեցկութեամբ չինուած և ճոխութեամբ զարդարուած ըլլան ալ: Շէնքդ վէմին վրայ դիր, որ է Աստուծոյ յաւիտենական և կենդանի խօսքը:

Միջազգային Տնտրակի Ընկերութիւնը կը հրատարակէ Գրիս-տոնէական զիրքեր, քերթեր եւ տնտրական աւելի քան 50 լեզուներով: Անգլիերէն, Գերմաներէն, Ֆրանսերէն, Սպաներէն, Հոլանտական, Տանիմարական եւ Շէտական ցուցակները ճոխ են պարունակութեամբ: Նաեւ առատ զրութիւնք կան Ռուսական, Փոլական, Պոնէական, Էստոնական, Լէտոնական, Հունգարական, Իտալական Գորթուկիզեան, Բուսանական, Հայերէն, Տաճկերէն, Յունարէն, Արաբերէն, եւլն. լեզուներով: Յուցակներ ծրի կը խրկուին:

Համեցէք ուղղել առ

Կ. Պոլիս, Չագմագճըլար Եօզուր, Մուրասեան Խան, Թիւ 11
Constantinople, Tchakmakdjilar Yocouchou,
Mouradian Han, N. 11, Turkey.

Hamburg, Grindelberg 15a, Germany.
Basel, Nonnenweg 22, Swiss.
Genf, Rue da le Synagogue 29, Swiss.
Watford, Stanborough Park, Herts, England.
Christiania, Akersgaden 74, Norway.
Stockholm, Kungsgatan 34, Sweden.
Helsingfors, Unionsgatan 4, Finland.
Riga, Kl. Newastr. 12, Russia.
New York City, 32 Union Square East, U. S. A.
Washington D. C., Takoma Park Station, U. S. A.
College View, Nebraska, U. S. A.
Nashville, 24. Avenue, North, Tenn., U. S. A.
Mountain View, Santa Clara Co., California, U. S. A.
Toronto, Junction, Ontario, Canada.
Tacubaya, D. F., 1420 Avenida 20, Mexico.
Port of Spain, 31 Dundonald Street, Trinidad.
Sao Bernardo, Estacao S. P. R., Sao Paulo, Brasil.
Buenos Aires, Casilla Correo 481, Argentina.
Valparaiso, Casilla 787, Chile.
Kapstadt, 56 Roeland Street, South-Africa.
Karmatar, The Watchman Press, E. I. Ry., India.
Singapore, 12 Dhoby Ghaut, East-India.
Honan, Sin Jang Cheo, via Hankow, China.
Tokio, 846 Sendagaya-mura, Japan.
Warburton, Victoria, Australia.
Cooranbong, Avondale, N. S. W., Australia.

Կ. ՊՈԼԻՍ
ՏՈՒՐԿԻՅԱՆ Ե. ՄԱՏՐԱՆԵԱՆ
1910

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0205344

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Յ. ՄԱՏԹԻՍՅԱՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ

1910